

ОБРЪЩЕНИЕ

На Негово Преосвещенство Триадицкия епископ Фотий към клира и паството на Българската Старостилна Православна Църква във връзка с извършеното от Българската патриаршия прославление на новомъчениците от Батак и Ново село

Възлюбени в Господа отци, братя и сестри,

На 3 април (21 март ст. ст.) тази година Българската патриаршия извърши прославление на мъчениците от Батак и от Ново село, пострадали по време на Априлското въстание през 1876 г. Само по себе си това събитие е радостно. То е повод да си припомним двата светли дни през май 2006 г., в които нашата Църква прослави баташките новомъченици. Ще остане незаличим в паметта ни този пръв наш опит да разчистим поне част от пепелта на забравата, на различните политически и идеологически наслоения, пепел, покрила с плътна пелена подвига на множество български новомъченици. Никога не ще забравим грейналите изпод нея живи въглени на вярата в огнището на нашето народно благочестие, което на баташката голгота достигна най-високото стъпало на християнския подвиг – мъченическият. Паметно ще остане и общението с нашите събратя от сестрите-Църкви, взели участие в това победно тържество на Христовата вяра. Незабравими са думите на епископ Флавиан от Румънската Старостилна Православна Църква: „Батак! Просто онемях! Пред очите ми сякаш възкръснаха древните християнски подвизи на масово мъченичество!” Особено скъп за нас беше и е безценният дар, получен от Американския екзархат на Свещения Синод на Противостоящите – иконата на баташките новомъченици, нарисувана от сестри на манастира „Света преподобномъченица велика княгиня Елисавета” в Калифорния с благословение на техния епархийски архиерей – Негово Високопреосвещенство Етнийския архиепископ Хризостом. Тази икона е зрим за всички благодатен плод от любовта на нашите събратя, които две години преди прославлението се трудиха заедно с нас за неговата подготовка и сетне взеха участие в радостта на тържеството ни.

Приехме вестта за намерението на Синода на Българската патриаршия да прослави новомъченици от Батак и Ново село с надежда, че този акт ще оживи и стопли душите на нашите сънародници, изнурени от

лутането из бездуховната пустиня на съвременето. Тази надежда ни бе достатъчна, за да не се огорчаваме от факта, че при всички обсъждания в публичното пространство извършеното от нас преди пет години прославление се покриваше с почти пълно мълчание. Подготвихме се дори да приемем, че некоректно могат да бъдат използвани богослужебните текстове и житийните материали, съставени от наши монаси и монахини в прослава на новомъчениците от Батак. (Впрочем все още не разполагаме с всички новосъставени текстове и засега не бихме могли да вземем отношение по този въпрос). Но това, което видяхме, надхвърли всичките ни очаквания. За „каноничното” прославление в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски”, пред архиереите на Българската патриаршия, пред присъстващите високопоставени официални лица начело с държавния глава и пред вярващия народ бе изнесена и осветена икона на баташките мъченици, която представлява плагиатско копие на иконата, нарисувана от сестрите на манастира „Св. Елисавета” в Калифорния! Копието – с някои незначителни промени спрямо оригинала – е изработено от български художник, без да се поиска необходимото разрешение и дори без всякакво предизвестие. Приликата на това копие с нарисувания от американските православни монахини оригинал е толкова голяма, че както на официалния сайт на Българската патриаршия (<http://bg-patriarshia.bg/news.php?id=42484>), така и в новоизлезлия брой седми на нейния официоз „Църковен вестник” е поместена снимка на съхранявания от нас оригинал, вместо на използваното при прославлението копие! Подобна грешка бе направена и в публикациите на някои вестници. Гнетящ дефицит на нравственост и то проявен при извършването на църковно прославление! С открадната икона – прославление! Скръбно и достойно за Йеремиев плач! Не стигна и това. Видяхме как кражбата се покрива с лъжа и нелепости. В интервю за в. „Телераф” от 5 април авторът на плагиатското копие твърди, че иконографският оригинал е „неавтентичен”(!?), защото е бил изготвен „преди Българската православна църква да канонизира мъчениците”. Излиза, че оригиналът е „неавтентичен”, „автентично” е неговото копие! Може ли подобна антилогика да прикрие очевидното разминаване с най-обикновените норми на човешка почтеност!? Но да оставим настрана „автора” на иконата. Къде е отговорността на Синода? Никой ли не се почувства неудобно пред това нечестно деяние? Никой ли в църковните среди не се смути? Може ли да бъде извинено мълчанието с незнание? Напротив, убедени сме, че мнозина в средите на официалната църква познават добре иконата на баташките новомъченици, която се

разпространява от пет години, и знаят нейната история. Доказателство за това е фактът, че тя беше показвана на православни сайтове при публикации за предстоящото прославление, но пак – без да се пророни дума откъде е взета.

Как да наречем такова прославление радостно, след като е размесено с толкова горчилка и срам?! Срам за грубата непочтеност, която се разкри пред очите ни, срам и пред събратьята ни от Америка, които бяхме длъжни да уведомим за случилото се.

Възлюбени в Господа! Разбираемо е възмущението, което вероятно се надига у мнозина сред вас, понятно е и естественото човешко желание да се отхвърли лъжата, да се изобличи грозното посегателство, да се разкрие истината. Ала нека да помислим и за нашите православни сънародници, от чиито очи истината остава скрита и чиито души навярно са се съгрели и са получили утеха от прославлението, извършено на 3 април. Струва ли си да помрачим тези души, като направим нелицеприятната истина тяхно достойние? И какви ще са последиците, ако тази истина се разкрие посредством евентуални публикации и обсъждания в общественото пространство? Може би редица средства за масово осведомяване с готовност ще отразят такъв един скандал. Но за чия полза? На враговете на нашата вяра. За чие похулване и посрамване? На светото Православие, на Църквата Христова, върху които мнозина със злорадство отново ще хвърлят кал. Няма ли в нашия случай широкото публично оповестяване на една скръбна истина да се окаже мечът, който според старозаветния разказ трябвало да разсече на две живото дете, та двете половини да бъдат дадени на двете жени, всяка от които твърдяла, че е неговата майка? И не следва ли, ако имаме любовта на истинската майка, да кажем като нея: „Дайте ѝ това дете живо и го не убивайте!“ (3 Царства 3:25)

Нека да откликнем като християни на проявените непочтеност, нечестност, пренебрежение. Като славим баташките новомъченици, нека да почерпим и капка от примера им. Те претърпяха ужасяващи издевателства и мъки, а са имали несравнимо по-чувствителна съвест и по-голяма душевна чистота от нас. От нас не се иска да положим главите си за вярата, а само да преглътнем обидата, да превъзмогнем огорчението, да не търсим своето и да дарим прошка – нещо съвсем естествено за нрава на всеки един християнин. Накрая бих искал да

споделя с вас утехата, което получих от обичния ми събрат в Христа Етнийския архиепископ Хризостом в отговор на моето известие за случилото се. С присъщите му любов, скромност и благородство Негово Високопреосвещенство казва: „Според моето смирено мнение прославянето на такива велики мъченици от вселенско значение за Църквата не бива да се превръща във въпрос на църковна политика. Много тъжно е това вулгарно явление. Изпитвам голяма жал поради това. Що се отнася до иконата от нашия манастир „Св. Елисавета” тук, в Етна, и нейната „автентичност”, логиката на иконописеца в неговата странна статия показва някакво трагикомично отсъствие на сериозност. Но иконата е дело на Бога, Извора на автентичността и на духовната официалност. Това тайнствено събитие ще удовлетвори душите на истински верните и искрени християни.”

Да, тъкмо тези верни и искрени християни, а не представители по протокол на една или друга официална институция имат потребност от жива духовна връзка с живите у Бога наши родни бащи и майки, които предпочетоха да запазят своята небесна вяра пред земния си живот. И тъкмо тази жива връзка е сърцевина и смисъл на църковната прослава на нашите родни новомъченици.

Свети новомъченици и изповедници български, молете Бога за нас!